

**AVISPEA, EIPRI, PANDIVERE, RAEKÜLA,
RASTLA, TRIIGI PIIRKONNA ARENGUKAVA
2022–2024–2030**

Koostatud Leader ühisprojekti „Ükski küla pole üksi“ raames

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
ARENGUKAVA TEGEMISE LUGU	5
PIIRKONNA ISELOOMUSTUS JA ANALÜÜS	6
Piirkonna iseloomustus	6
Seosed teiste arengukavadega	7
Arengutegurite analüüs	8
PIIRKONNA TULEVIKUPILT, EESMÄRGID, TEGEVUSED	10
Üldine eesmärk	10
Võtmevaldkonnad ja arengueesmärgid	10
Eesmärgid ja tegevused	11
ARENGUKAVA ELLUVIIMINE JA	
SEIRE	
LISAD	
Lisa 1 Sihtrühmade kaasamine	22
Lisa 2 Külade ajalugu	23

SISSEJUHATUS

Käesolev Väike-Maarja valla kuue küla (Avispea-Triigi-Rastla-Eipri-Pandivere-Raeküla) strateegia on koostatud MTÜ PAIK LEADER koostööprojekti Pandivere Arukad külad raames perioodiks 2022–2030.

Arukate külade kontseptsioon on Euroopa Liidus üha olulisemaks muutuv mõiste, toetades erinevate toetusvahendite kasutamist maapiirkondade arenguks, julgustades kohalikke elanikke koostöös tegutsema, et parandada kogukondade ja külade elukvaliteeti ning võimalusi.

Eesti LEADER tegevusgrupid on algatanud arukate külade arenguprogrammi, mis on siseriiklik LEADER koostööprojekt. Selle eesmärk on pakkuda tuge ja koolitustegevusi programmis osalevatele küladele oma piirkonna aruka küla strateegia loomiseks ja innovaatiliste piloottegevuste rakendamiseks.

MTÜ PAIK (Pandivere LEADER tegevusgrupp) kavandab tugiprogrammi Pandivere piirkondade arengustrateegiate ettevalmistamiseks. Tegevuste idee ja eesmärk on saada kogukonna vajadustest lähtuv sisend piirkonna arenguks sh erinevate toetusmeetmete otstarbekamaks kasutamiseks. Piirkonnad saavad omakorda programmi käigus koostada, kasutades mentori tuge, endile arengukavad.

Piirkonna arengukava on selle elanike kokkulepe ja ühine arusaam põhiprobleemidest ja vajadustest, sarnastest huvidest ning võimalikest lahendusteedest. Otsused võetakse vastu ühiseid eesmärke silmas pidades.

Arengukava kui tegevusjuhise põhineb ühistel arengusuundadel, mis on koostegutsemiseks vajalikud. Arengukava aitab meenutada ja jälgida seda, milles täpsemalt kokku lepitati.

Arengukava koostamise protsessi käigus on piirkonna elanikel võimalik üksteise mõtteid kuulata, enda arvamust avaldada ning õppida teistega arvestama ja koostööd tegema. Nii tekib ja tugevneb struktuur, mis on küla arengu aluseks.

ARENGUKAVA TEGEMISE LUGU

Eipri piirkonnas on kuus küla. 2022. aasta juunis toimunud Eipri piirkonna külade ühiskoosolekul otsustati, et otstarbekas on koostada kogu piirkonna (Eipri, Raeküla, Pandivere, Rastla, Triigi, Avispea) ühine külade arengukava. Arengukava vaadati üle, arutati läbi ja täiendati 2024. a suvel. Kaasamise kohta vaata pikemalt lisa 1.

Strateegia koostamise protsessis viidi läbi neli töötuba, mille eestvedajateks olid MTÜ PAIK LEADER ja arenduskonsultant Indrek Kärner. Töötubadesse olid kaasatud erinevad

huvigrupid – kohalikud elanikud, ettevõtjad, MTÜd jt. Töötubades kaardistati piirkonna hetkeolukord, leiti võtmevaldkonnad, millega tuleb tegeleda ja seati arengueesmärgid.

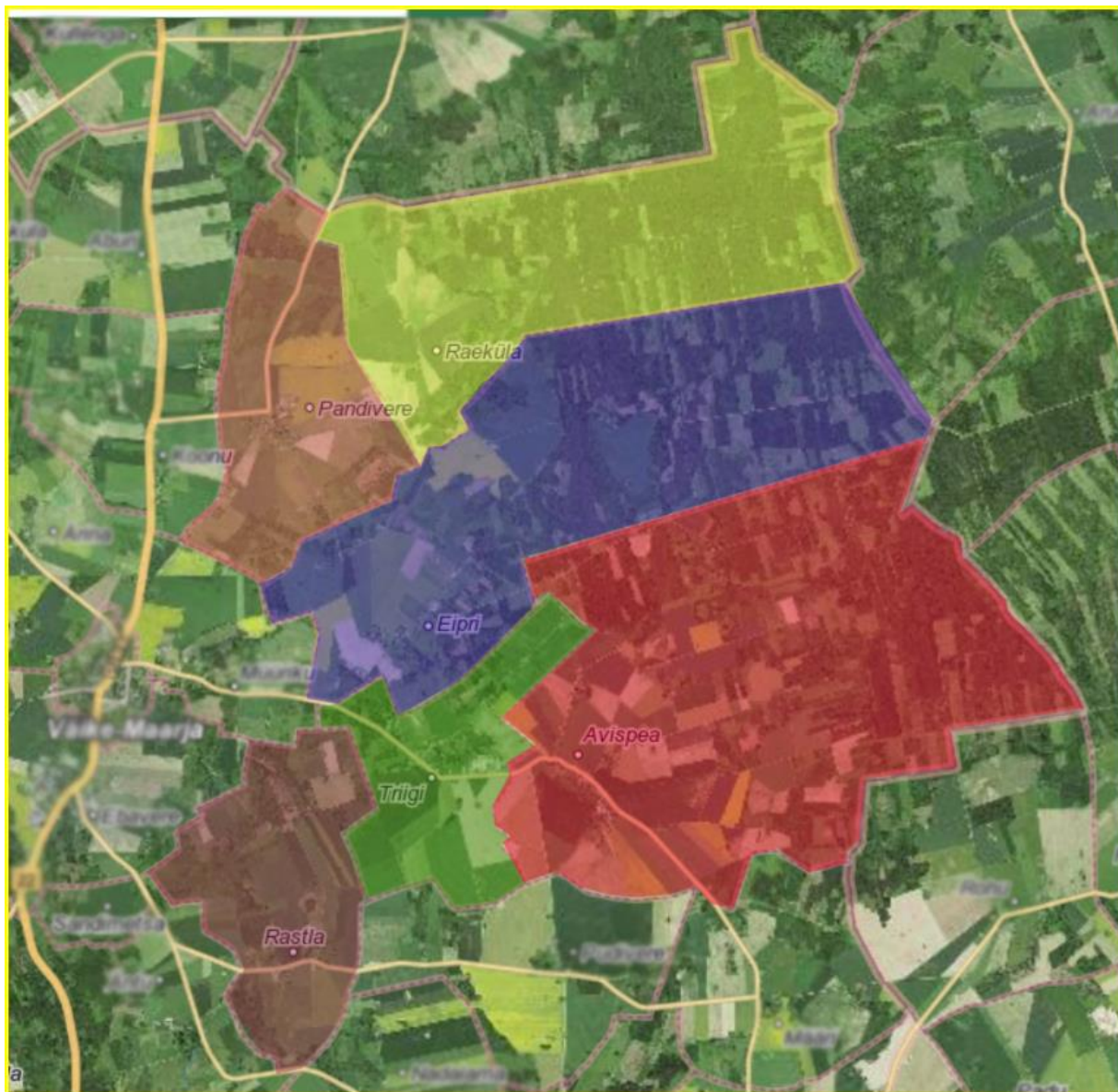
Strateegia koosneb kolmest osast: piirkonna ülevaade, arengutegurite kirjeldus ja analüüs, arengueesmärgid ja tegevuskava.

Arengukava koostavad külad ühiselt. Kaasatud on kõigi kuue küla elanikud. Peetakse nii ühiseid kui ka külade omavahelisi koosolekuid. Jooksev suhtlus ja arutelu toimub ka elektrooniliselt (meilid, listid). Info kogumiseks kasutatakse ka internetti (dokumentide jm. allikate uurimine).

Selgitatakse välja külade nõrgad ning tugevad kohad ja sellest lähtuvalt vajadused ja pikemaajalised eesmärgid. Arengukava on külade ühistegevuse aluseks ja seal tuuakse välja piirkonna visioon aastani 2030.

Arengukava võib pidada kokkuleppeks külade ja erinevate huvigruppide vahel, kuna selle koostajad on kohalikud elanikud.

PIIRKONNA ISELOOMUSTUS JA ANALÜÜS

Käesolev arengukava on loodud Avispea, Eipri, Pandivere, Raeküla, Rastla ja Triigi küladele.

Vaata külade ajalugu lisast 2.

Piirkonna iseloomustus

Eesti läbis 2020. aastal ulatuslike majanduslike mõjudega tervishoiukriisi (COVID-pandeemiast tulnud piirangud). Samas ei ole piirkonnas aktiivselt arendatud toitlustuse, majutuse, teeninduse ja turismiga seotud tegevusalasid, kus olid piirangute mõjud kõige suuremad. Ukraina sõja laienemisest tingitud inflatsioon avaldab piirkonnale sarnast mõju Eesti teiste maapiirkondadega. Oluliselt kõrgemad elektri ja mootorikütuste hinnad mõjutavad elanikkonna igapäevast toimetulekut. Maapiirkonnas on ülimalt keeruline tööle

käia ühistranspordiga ning kasutatakse peamiselt isiklike sõiduvahendeid. Mootorikütuste oluline hinnatõus võib vähendada piirkonnas elukoha rajamise atraktiivsust.

Piirkonna ettevõtete peamised tegevusalad on taime- ja loomakasvatus, masinate ja seadmete remont. Väike-Maarja valla elanike tööhõivet iseloomustab seotus Väike-Maarja alevikuga ja ka Rakvere linnaga.

Piirkond on elektriteenustega kaetud. Sideteenuste vajadus on samuti piisav, kuid piirkonnas on elanikke, kellel on soov interneti püsiühendust parandada. Samas ollakse internetiside teenuse osutamisele hinnatundlikud.

Elanike arv piirkonnas 1. jaan. 2024. a seisuga

Avispea 108

Eipri 80

Pandivere 102

Raeküla 24

Rastla 39

Triigi 242

Kuue küla ühine ajalugu

Kuus küla (Eipri, Pandivere, Rastla, Raeküla, Avispea, Triigi) alustasid sihipärast koostööd aastal 2016, mil korraldati Eipris koos tema viie naaberkülaga esimene külade päev.

Toimusid sportlikud ja meelelahutuslikud võistlused rändkarikale “kuue küla kangeim”.

Kuue küla ühised üritused alates 2016. aastast on olnud järgmised:

6 küla külade päev Eipris aastal 2016.

6 küla külade päev Eipris aastal 2018.

6 küla külade päev Raekülas aastal 2019.

6 küla külade päev Triigis aastal 2022.

6 küla ühine rattamatk aastal 2023.

6 küla ühine rattamatk aastal 2024.

Seosed teiste arengukavadega

Hetkel planeeritava Väike-Maarja valla arengukava aastateks 2023-2027 eelnõus on 2023-2026 investeeringutena planeeritud Väike-Maarja-Triigi kergliiklustee 2. etapp.

Arengutegurite analüüs

Positiivne piirkonnas

- * Keskuse lähedus
- * Palju noori (Eipri, Raeküla, Pandivere, Triigi, Avispea)
- * Valgustus (Triigi, Eipri)
- * Eestvedajate olemasolu (Triigi, Eipri, Rastla, Pandivere, Avispea, Raeküla)
- * Kooskäimise koht (Triigi, Eipri, Avispeal on külaplats)
- * Turvaline elukeskkond (Eipri, Triigi, Rastla, Raeküla, Avispea, Pandivere)
- * Ilus loodus (kõik külad)

Nõrkused:

Puudulik koostöövalmidus (Pandivere)

Puudub kooskäimiskoht (Pandivere, Avispea- puudub seltsimaja, Raeküla)

Puuduvad turismikaardid (Triigi) Pandivere

Puudub kiire internet (Raeküla, Avispea)

Puudub kogukonnatunne (Pandivere)

Teede kehv seisukord (Pandivere, Eipri, Raeküla, Avispea)

Turvalisus

Planeeritavate tuulikute võimalik mõju

Kiirusepiirangud (Eipri, Raeküla)

Külade kohta võiks teha infovoldikud, kus väheke ajalugu ja vaatamisväärsused koos kaartidega (jagamiseks turistidele jne)

Väga suur põllumajandustehnika liikumine, mis lõhuvad kruusateid (Vesioru-Pandivere, Avispea)

Küla valgustamata (Raeküla, Avispea, Pandivere)

Triigi - Väike-Maarja kergliiklustee rajamata,

Puudub veevõtukoht

Puudub naabrivalve

Istumispingid külade avalikus ruumis

Puudub laste mänguväljak

Puudub lastel tegevuspaik (palliplats, mänguväljak) (Raeküla)

PIIRKONNA TULEVIKUPILT, EESMÄRGID, TEGEVUSED

Üldine eesmärk

Eesmärk – tööealised noored pered elavad piirkonnas

Võtmevaldkonnad ja arengueesmärgid

Võtmevaldkondadena on ühise arutelu tulemusel määratletud turvalisus, infrastruktuur, kogukonnatunne, kultuur, vaba aeg ja sport.

Eesmärgid ja tegevused

Turvalisus ja infrastruktuur

Tegevus (Vajadusel tegevused, etapid)	Aeg (aasta; vahemik; etappide ajastus vmt)	Väljund, tulemus, mõju	Ressursid (Rahastus, vastutajad; tegijad)
Tuletõrje Veevõtukohtade renoveerimine või Ehitamine Avispea, Raeküla Rastla	2025	Väljund: Rajatud või renoveeritud on tuletõrje veevõtukoht	Raha ja rahastusallikad: KOV eelarve Vastutajad: Koostöös vallaga või ettevõtjatega Tegijad: muud olulised ressursid:
Läbimõeldud valgustuskeem (kokkulepe külas) Avispea	Alates 2023	Väljund: Avispeal osaline teelõik on valgustatud	Raha ja rahastusallikad: Kaasav eelarve, projektid, programmid Vastutajad: Küla esindaja Tegijad: muud olulised ressursid:
Liikluspiirangud Eipri, Pandivere, Raeküla	Alates 2023	Väljund: Igal külal on soovitud liikluspiirangute sildid - TEHTUD	Raha ja rahastusallikad: KOV eelarve, programm Vastutajad: Koostöös vallaga või

			ettevõtjatega Tegijad: muud olulised ressursid:
Külasildid ja infotahvlid Pandivere Raeküla Rastla Eipri	Alates 2023	Väljund: Igal külal on algust ja lõppu näitavad sildid – TEHTUD Igal külal on teabe levitamiseks infotahvlid	Raha ja rahastusallikad: Riik, KOV eelarve, Vastutajad: Koostöös vallaga või ettevõtjatega Tegijad: muud olulised ressursid:
Ohtlikud rajatised	Alates 2023	Väljund: Ohtlikud rajatised on ohutuks Muudetud	Raha ja rahastusallikad: KOV eelarve Vastutajad: Koostöös vallaga või ettevõtjatega Tegijad: muud olulised ressursid:
Hädaolukorra plaanid igas külas (vesi, elekter jm)	2025	Väljund: Hädaolukorra plaanid igas külas Koostatud	Raha ja rahastusallikad: KOV, projektid Vastutajad: Küla esindaja

			<p>Tegijad:</p> <p>muud olulised ressursid:</p>
Hädaolukorra koolitused, elanike kaitse	2023	Väljund: koolitused igas külas läbi viidud	<p>Raha ja rahastusallikad: KOV, projektid</p> <p>Vastutajad: koostöös vallaga</p> <p>Tegijad:</p> <p>muud olulised ressursid:</p>
Piirkonna info koondamine	2025	Väljund: nutikas küla: piirkonna ressursside nutikas ära kasutamine (kaltsuvaibad, töövahendid (risk), toitlustus jne,	<p>Raha ja rahastusallikad: projektid</p> <p>Vastutajad:</p> <p>Tegijad:</p> <p>muud olulised ressursid:</p>
Naabrivalve (organiseeritud naabrivalve: üleriiklik või oma naabrivalve list)	Alates 2023	Väljund: Iga küla koostab naabrivalve kava vastavalt oma vajadustele	<p>Raha ja rahastusallikad: Projektid</p> <p>Vastutajad: koostöös vallaga ja ettevõtjatega</p>

			Tegijad: muud olulised ressursid:
Teede võrgustik - kruusateed tolmuwabaks, teede olukorra parandamine, talvine libedusetõrje Avispea Eipri Pandivere Raeküla Rastla Triigi	Alates 2023	Väljund: Igas külas on kruusateed tolmuwabaks ning teed korras vastavalt vallas olevale teede korrastamise kavale	Raha ja rahastusallikad: Riik, KOV Vastutajad: koostöös vallaga Tegijad: muud olulised ressursid:
Transpordiühendus Eipri		Väljund: korraldatud transpordi ühendus vastavalt vajadusele	Raha ja rahastusallikad: KOV Vastutajad:koostöös vallaga Tegijad: muud olulised ressursid:
Bussipaviljon, valgustus (puudub koolibussi ootamiskoht ja valgustus) Raeküla Eipri Avispea	Alates 2023	Väljund: Raekülas on rajatud bussipaviljon ja loodud valgustus Eipris on rajatud bussipaviljon Avispeal uus bussipaviljon rajatud	Raha ja rahastusallikad: KOV, KOP, projektid Vastutajad: koostöös vallaga Tegijad:

			muud olulised ressursid:
Kiire internet Avispea Raeküla	2025	Väljund: loodud kiire internet	Raha ja rahastusallikad: Riik, KOV, projektid Vastutajad: koostöös vallaga Tegijad: muud olulised ressursid:
Puudulik jäätmekäitlus Triigi	2023	Väljund: Triigis on rajatud prügimaja – TEHTUD	Raha ja rahastusallikad: KOV, projektid Vastutajad: küla esindaja Tegijad: muud olulised ressursid:
Kauplus Triigi Eipri	2032	Väljund: Eraettevõtja soovil ja initsiatiivil on avatud külas kauplus	Raha ja rahastusallikad: eraettevõtte omal soovil Vastutajad:

			<p>Tegijad:</p> <p>muud olulised ressursid:</p>
<p>Kergliiklustee rajamine Triigi Avispea Raeküla Pandivere</p>	<p>Alates 2023</p>	<p>Väljund: Kergliiklustee rajatud</p>	<p>Raha ja rahastusallikad: KOV, projektid Vastutajad: koostöös vallaga Tegijad: muud olulised ressursid:</p>
<p>Planeeritavate tuulikute mõju tutvustav info jagamine</p>	<p>2023</p>	<p>Väljund: Tuulikute-teemaline teabepäev kõigile piirkonna küladele on läbi viidud</p>	<p>Raha ja rahastusallikad: KOV, projektid Vastutajad: koostöös vallaga Tegijad: muud olulised ressursid:</p>
<p>Avispea kiriku rekonstrueerimine</p>	<p>Alates 2022</p>	<p>Väljund: Avispea kiriku välisfassaad uuendatud, suure saali aknad vahetatud</p>	<p>Raha ja rahastusallikad: KOV, projektid,</p>

			<p>annetused</p> <p>Vastutajad: Avispea kogudus</p> <p>Tegijad:</p> <p>muud olulised ressursid:</p>
<p>Päikesepaneelide paigaldamine ja heakorrastechnika soetamine Eipri</p>	<p>Alates 2023</p>	<p>Väljund: Eipri külaseltsi majale on paigaldatud päikesepaneelid Eipri külaseltsile on soetatud robotmuruniiduk</p>	<p>Raha ja rahastusallikad: projektid</p> <p>Vastutajad: küla esindaja</p> <p>Tegijad:</p> <p>muud olulised ressursid:</p>
<p>Ettevõtluse toetamine</p>	<p>Alates 2023</p>	<p>Väljund: Elustiili-, pere- , mikroettevõttes toetatud</p>	<p>Raha ja rahastusallikad: KOV, projektid</p> <p>Vastutajad:</p> <p>Tegijad:</p> <p>muud olulised ressursid</p>
<p>Lebavere metsavenna punkri turismi paketi arendamine</p>	<p>2023</p>	<p>Väljund: Turismipakett on arendatud</p>	<p>Raha ja rahastusallikad: KOV, projektid</p>

			Vastutajad: Tegijad:
--	--	--	-------------------------

muud olulised ressursid

Riskid: Inimeste vastuseis, vajaduse puudumine, ei leia raha, elanike vähene huvi

Tulemusnäitajad: kuludokumendid, pildid, teavikud, osalejate arv

Kogukonnatunne, kultuur, vabaaeg, sport

Tegevus (Vajadusel tegevused, etapid)	Aeg (aasta; vahemik; etappide ajastus vmt)	Väljund, tulemus, mõju	Ressursid (Rahastus, vastutajad; tegijad)
Korraldatakse ühiseid kokkusaamisi ja külarahva omavahelist suhtlemist soodustavaid üritusi	iga-aastane	Väljund: Igas külas toimuvad üritused oma koostatud kava alusel - JÄTKUB	Raha ja rahastusallikad: KOV, KOP, projektid, omafinantseering Vastutajad: küla esindaja Tegijad: muud olulised ressursid:
Külade miljöö ja külade avaliku ühisruumi arendamine Raeküla Pandivere Triigi	Alates 2023	Väljund: Pandivere külaplats rajatud Triigis tantsuplats rajatud Raekülas külaplats rajatud Avispeal mürasummutav hekk ja miljööd	Raha ja rahastusallikad: KOV, KOP, projektid Vastutajad: küla esindaja Tegijad:

Avispea		parandav haljastus rajatud	muud olulised ressursid:
Traditsiooniliste külakäsitöö seltside loomine ja kooskäimiskohtade rajamine	Alates 2022	Väljund: Avispea külas savikoda rajatud, näitegrupp loodud	Raha ja rahastusallikad: KOV, KOP, projektid, omafinantseering Vastutajad: Tegijad: muud olulised ressursid:
Terve elukeskkonna arendamine ja tervise edendamise parandamine, mänguväljakute, rahvaspordi-ja tervisekeskuste arendamine Avispea Triigi, Pandivere Raeküla	Alates 2023	Väljund: Triigi külas korvpalliplats rajatud, jalg- ja võrkpalliplats korrastatud, avalik WC külaplatsile rajatud, pingid külaplatsile ja avalikku ruumi paigaldatud. Triigis mänguväljak täiendatud erinevatele Raekülas korv- ja võrkpalliplats rajatud, Eipri istumispingid paigaldatud istumispingid paigaldatud.	Raha ja rahastusallikad: KOV, KOP, projektid, omafinantseering Vastutajad: küla esindaja Tegijad: muud olulised ressursid:
Külaelanike kaasamine Eipri		Väljund: Eipri ja Pandivere külas külaelanikud ühisesse tegevusse kaasatud – JÄTKUB	Raha ja rahastusallikad: KOP, projektid, omafinantseering

Pandivere			<p>Vastutajad: küla esindaja</p> <p>Tegijad:</p> <p>muud olulised ressursid:</p>
Õigete infokanalite valik		Väljund: Facebook, meil, küla infotahvel, küla(seltsi) postkast (kiitused, laitudes, küsitlused, ettepanekud) paigaldatud, koduleht loodud vastavalt iga küla vajadusele	<p>Raha ja rahastusallikad: KOV, KOP, projektid, omafinantseering</p> <p>Vastutajad:küla esindaja</p> <p>Tegijad:</p> <p>muud olulised ressursid:</p>
<p>Visuaalne mainekujundus</p> <p>Rastla</p> <p>Eipri</p> <p>Triigi</p> <p>Avispea</p> <p>Raeküla</p> <p>Pandivere</p>		<p>Väljund: Rastlas sarnase kujunduse postkastid paigaldatud</p> <p>Lipumastid</p>	

Riskid: Inimeste vastuseis, vajaduse puudumine, ei leia rahastust, elanike vähene huvi
Tulemusnäitajad: kuludokumendid, pildid, teavikud, osalejate arv

ARENGUKAVA ELLUVIIMINE JA SEIRE

Strateegias kavandatud tegevuste ja projektide planeerimine, projektide läbiviimine kavandatud eesmärkide täitmiseks toimub koostöös kuue küla esindajate, piirkonna MTÜde, ettevõtjate ja asutuste vahel vastavalt valdkonnale ja huvirühmadele. Strateegia tegevuskava ja eesmärkide täitmine vaadatakse üle üks kord aastas. Selleks kutsutakse kokku töögrupp külade esindajatest ning kavandatakse edasised tegevused. Strateegiat ajakohastatakse, muudetakse ja täiendatakse vastavalt vajadusele. Uue strateegia koostamine algatatakse kehtiva strateegia eesmärkide täitumisel või vähemalt 1-2 aastat enne strateegia perioodi lõppu.

LISAD

LISA 1

Sihtrühmade kaasamine

Kõigist kuuest külast kaasati külade esindajad Arukate Külade kohtumistele. Külade esindajate ülesandeks jäi oma külades läbi arutada küla tugevused ja nõrkused, tutvustada arengustrateegia koostamise teemat ning kaasata edaspidistele arengustrateegia kohtumistele ka teisi külaelanikke.

Külade esindajad korraldasid külades koosolekuid, kus avasid arengustrateegia koostamise vajalikkust ja sisu. Samuti kaardistati külades toimunud koosolekutel külade kitsaskohti ja arenguvõimalusi.

Sihtrühmade kaasamiseks tuleb selgitada, milleks meile seda vaja on ja mis kasu me saame. Oleme igas külas korraldanud koosolekuid, et arutada küla nõrkuseid ja tugevusi. Räägitud sai ka külade eesmärkidest ja sellest, kuidas edasi. Kaasatud on MTÜ PAIK ja Väike-Maarja vald.

Selleks, et külaelanikele olulist infot edastada või kohtuda, antakse teada helistades, meili teel ja ka postkastidesse lipikute panekuga. Teada on, et Eipri külas on elanikega kokkulepitud, et olulise info puhul pannakse paberil info iga pere postkasti, lisaks sellele levitatakse infot ja suheldakse sotsiaalmeedia vestlusgrupis ning avalikul sotsiaalmeedia lehel, vajadusel helistatakse. Triigi külas kasutatakse info levitamiseks sotsiaalmeedia avalikku lehte, infotahvleid ning lipikute panemist kortermajade trepikojaustele või postkastidesse. Raekülas levitatakse infot helistades ja külakoosolekutel. Avispea külas kasutatakse info levitamiseks sotsiaalmeedia avalikku lehte, infotahvleid.

LISA 2

Külade ajalugu

Avispea

Läti Henriku kroonikas on Avispead mainitud juba 1219.aastal, kui ristosõdijate vägi seal peatus. Samas on teada, et asustus on Avispeal olnud juba alates I aastatuhande algusest.

1836.a aastal asutas Triigi mõisnik Avispeale kooli. Kooliharidust anti Avispeal kuni 1970. aastani.

1935. aastal ehitati Avispeale kirik.

Aegade jooksul on külas tegutsenud kultuuriseltsid (laul, puhkpill), kaubandusselts, meierei, põllumajandusseltsid. 1940te teisel poolel tegutses külas kolhoos, mis hiljem liideti Triigi sovhoosiga. 2019. aastal pidas küla oma esmamainimise 800 aastapäeva.

Avispea kool <http://www.monument.ee/vaike-maarja-vald/avispea-jakob->

liiv Avispea <https://et.wikipedia.org/wiki/Avispea>

Avispea kirik <https://avispeakogudus.wixsite.com/kogudus/ajalugu>

Triigi

Triigi endine nimi oli Ottenküll. Triigi mõisat on esmakordselt mainitud 1501. aastal. Nime Triigi sai mõis (hilisem küla) esimese mõisniku von Stryki järgi. Viimasteks Triigi mõisnikeks olid von Gruenewaldt. Pärast Maareformi jäid Triigi mõisa rentnikeks von Gruenewaldtid. Triigi mõisa peamine sissetulek tuli mõisas asunud viinavabrikust, heal järjel oli ka karjakasvatus. 1944. aastal asutati mõisa asemele Triigi sovhoos, mis muutus 1987. aastal kolhoosiks. 1991. aastal kolhoos lagunes. 1993. aastal põles Triigi endine mõisa peahoone, kus okupatsiooniaastail oli asunud sovhoosi kontor, korterid, klubi, sidejaoskond, telefoni keskjaam, raamatukogu, küla noortekeskus.

Triigi küla [https://et.wikipedia.org/wiki/Triigi_\(V%C3%A4ike-Maarja\)](https://et.wikipedia.org/wiki/Triigi_(V%C3%A4ike-Maarja))

Triigi kohanimi <http://www.eki.ee/dict/knr/index.cgi?Q=Triigi2>

Triigi mõisa omanikud

https://www.ra.ee/apps/kinnistud/index.php/et/kinnistud/view?id=16959&knr=&hpr=&krund_i_nr=&markus=&kinnistu_nimi=&eesnimi=&perenimi=&sisu=&perenimi_sisu=&majad=&tanav=&asustus_yksus=&asustus_yksus_sisu=&liht_otsing=triigi&xr=eNotjdENwjAQQ3e5BSBRQcgdowOgU4lSi5KW5vqFujsJ5OtZz5KtcPgQ515x%252BYcM7yFPpsRs%252B%252BOUg27jNPC1zkFK6xxk5mT3xTJTrOoKsY2M%252FPWQd6Or7CCrxtCUr7yVBU1xb7rcBZP%252BOL5XeiuC

Rastla

Rastla ehk endine Äntu Suurküla, mis jagunes omakorda Karjamaa külaks ja Äntu Tagakülaks (endine Triigi-Uuemõisa).

Vanimad teadaanded asundusest annavad Äntu kandis asuvad nn lohukivid. Äntu Piibusepa lohukivi asub Äntu Suurkülas.

Rastla küla (dorf Rassel) mainitakse esmakordselt kirjalikes allikates 1458. aastal. Rastla küla on kuulunud nii Triigi kui ka Äntu mõisatele. Äntu (Rastla) kooli asutas 1848. aastal mõisnik von Harpe. Kirjanik Eduard Vilde vanemad pärinevad Äntu (Rastla) külast. Esimene sealkandis asutatud kolhoos kandis nime Energia. Hiljem liituti Väike-Maarja kolhoosiga.

Rastla küla <https://et.wikipedia.org/wiki/Rastla>

Äntu mõisa omanikud

https://www.ra.ee/apps/kinnistud/index.php/et/kinnistud/view?id=16892&knr=&hpr=&krundi_nr=&markus=&kinnistu_nimi=&eesnimi=&perenimi=&sisu=&perenimi_sisu=&majad=&tanav=&asustus_yksus=&asustus_yksus_sisu=&liht_otsing=%C3%84ntu&xr=eNpLTDK0qs60MrB0tDKBMIqtjIysILlz8%252FIyi0tKU%252FSLUxOLkjOCM3MLclKVgLKGhlZKOZkZJfH5JcWZeekgIVMrpcMteSWIYGkrpUIobQiiLYCqE%252FPSSxPTwbqBRqeWKFnx1gIA TCEmlg%253D%253D

Eipri

Eipri küla esmamainimine kirjalikes allikates on 1476. aastal (Eiper). Eipri küla kuulus Triigi mõisale. 1796. aasta kaardile on Eipri külla märgitud kõrts. Teada on, et Eiprit läbis juba muinasajal kasutusel olnud tee, mille ääres asus mitmeid kõrtse (nende seas ka Eipri). Kool asutati 1870. aastal. Uus, ja viimane, koolimaja ehitati 1894. aastal. Kool suleti 1978. aastal. Eipris on aegade jooksul tegutsenud mitmeid seltse ja ühinguid, nende seas ka tuletõrjeselts. Endisesse Eipri kauplusehoonesse rajati külaseltsi eestvedamisel 2013. aastal külamaja.

Eipri kooli kokkutulek <https://virumaateataja.postimees.ee/943698/eipri-kula-ootab-endise-kooli-kokkutulekule>

Eipri küla <https://et.wikipedia.org/wiki/Eipri>

Eipri külamaja <https://maaleht.delfi.ee/artikkel/66785031/eipri-kulamaja-seob-kulaelanikke>

Raeküla

Asustus Raeküla maadel on enam kui 2000 aastat vana, sellest annavad märku külas asuvad lohukivid.

Raeküla esmamainimine kirjalikes allikates toimus 1430. aastal, kui Wolmer Hastferi pärijad, tema pojad Hans ja Claus Hastferid müüvad Undla mõisa koos selle järgi oleva külaga Raikull Jürgen Lodele. Raeküla mõis oli Pandivere rüütlimõisa karjamõis. Mõisa viimased sakslastest omanikud olid von Rennenkampffid. Maareformi järgselt 1919. aastal kuulus mõis Eesti Vabariigile. Eesti Vabariigi ajast oli mõisa peahoones 6-klassiline algkool, mis hiljem suleti (õpilased jätkasid Pandivere koolis). Hüljatud ja lagunev mõisa peahoone lammutati 1959. aastal.

Külas on aegade jooksul tegutsenud mitmeid seltse ja ühinguid, nende seas Eesti Maanaiste Selts ja Raeküla Ülemaaline Eesti Noorsoo Ühendus. Külas tegutsesid meierei ja veski.

Raeküla küla <https://et.wikipedia.org/wiki/Raek%C3%BCla>

Raeküla mõis <http://www.ra.ee/apps/kinnistud/index.php/et/kinnistud/view?id=17001>

